

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

О. Ф. Іванова

Вибрані наукові праці

Харків – 2020

УДК 159.9 (081.2)

I-20

Рецензенти:

Кузнєцов М. А. – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди;

Олефір В. О. – доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол №1 від 20 січня 2020 року)*

Іванова О. Ф.

I-20 Вибрані наукові праці / О. Ф. Іванова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. – 444 с.

ISBN 978-966-285-656-9

Подані роботи з індивідуальної і колективної пам'яті, історії психології, порівняльно-історичних досліджень, психологічних аспектів вивчення Голокосту, гендерних досліджень у психології, а також роботи з іншої тематики, що були створені у різні роки.

Збірка призначена для фахівців з психології пам'яті, історії психології, гендерної психології, фахівців різних спеціальностей, що вивчають пам'ять про Голокост, а також аспірантів і студентів-психологів.

УДК 159.9 (081.2)

ISBN 978-966-285-656-9

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020

© Іванова О. Ф., 2020

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2020

*Світлої пам'яті моїх батьків,
Фелікса Григоровича і
Ольги Яківни Боданських*

ЗМІСТ

Вступ	6
1. ПАМ'ЯТЬ: ІНДИВІДУАЛЬНА І КОЛЕКТИВНА	8
Індивідуальна пам'ять	8
О соотношении типов мышления и способов запоминания.....	8
Роль незавершенного действия в процессах мышления и памяти.....	21
К проблеме соотношения произвольной и непроизвольной памяти	32
Особенности памяти о важных жизненных событиях и их связь с желаемыми событиями будущего	35
Память-вспышка и ее особенности	50
Коллективна пам'ять	67
Коллективная память: виды и характеристики.....	67
Використання якісних методів для вивчення колективної пам'яті.....	85
Changes in collective memory: the schematic narrative template of victimhood in Kharkiv museums	90
Memory and national identity: the case of Ukraine.....	98
Зв'язок колективної пам'яті та ідентичності в різних регіонах України	109
Ukrainian high school students' understanding of the Holocaust.....	120
Collective memory of the Holocaust and the national identity of the students youth in Ukraine	138
Пам'ять про Другу світову війну у студентів Східного регіону (на прикладі Харківщини)	156
2. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ	164
Харківська психологічна школа: історія створення, етапи розвитку, основна проблематика.....	164
Українська школа педології	173
И. А. Соколянский как основатель отечественной тифлосурдопсихологии и педагогики.....	181
Из предисловия к «Избранным психологическим трудам Г. К. Середы»....	187
Теория памяти Г. К. Середы как развитие идей школы П. И. Зинченко	189
Теория индивидуального опыта А. Н. Лактионова как продолжение теорий памяти П. И. Зинченко и Г. К. Середы.....	213

К истории кафедры психологии.....	218
Харківська психологічна школа: історія і сьогодення	226
3. ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	235
Репликация как метод культурно-исторической психологии	235
The historical evolution of mnemonic processes.....	239
The development of voluntary behavior in preschoolers	252
Развитие произвольной памяти: повторение исследований П. И. Зинченко	265
What can replication research tell us about the historical development of mental functions? P. I. Zinchenko's (1939) case revisited.....	280
4. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ГОЛОКОСТУ	295
О представленности исследований о Холокосте в научной литературе ...	295
Психологические аспекты изучения Холокоста.....	301
Голокост: чи є він уроком?	308
To Remember or Not? The Memory of the Holocaust as a Part of World War II Memory	317
Образ Голокосту в уявленні студентської молоді.....	327
Finding out What Ukrainian High School Students Really Think about the Holocaust.....	336
5. ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЇ	342
Гендерные исследования в психологии.....	342
О гендерных особенностях памяти	367
Гендерні особливості запам'ятовування та відтворення текстів	378
Память об исторических событиях (на материале Холокоста): гендерный аспект.....	389
Гендерное образование студентов-психологов: трудности и проблемы.....	407
6. ІНШІ НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	410
Регіональні особливості ставлення до прав людини (на матеріалі Центрального, Західного та Східного регіонів).....	410
How Students Comprehend Human Rights	417
Дворянская память (Обзор книги С. Чуйкиной)	424
Феномен внутренней эмиграции	434